

Abstrakt

Úvod a cíle: Zdravotnické organizace se shodují, že zavedení prvních příkrmů by mělo probíhat nejdříve ve věku po ukončení 4. měsíce (17. týden) a nejpozději do konce 6. měsíce (26. týden). Věk dítěte, ve kterém se matky rozhodnou začít s prvními příkrmy, může být ovlivněn mnoha faktory spojenými s matkou či dítětem. Cílem této práce bylo určit tyto faktory a zkoumat jejich vliv na proces zavádění příkrmů v České republice.

Metody: V práci byly zpracovány informace získané od 2 206 matek z České republiky, které se zúčastnily anonymního online dotazníkového šetření uskutečněného během ledna roku 2024. Jednotlivé faktory byly určeny na základě jejich prokázaného vlivu na věk zavedení příkrmů v předchozích studiích. Vztah mezi jednotlivými faktory a věkem dítěte při zavedení příkrmů byl statisticky vyhodnocen pomocí chí-kvadrát testu nezávislosti v kontingenční tabulce na hladině významnosti $\alpha = 0,05$.

Výsledky: Z dat bylo zjištěno, že příkrmy byly zavedeny u 8,6 % dětí před ukončením 4. měsíce a u 13 % dětí po ukončení 6. měsíce věku v České republice. Faktory, jako je nižší úroveň vzdělání matky, mladší věk matky, kuřáctví, nemožnost kojení nebo předčasné ukončení kojení, vyšší BMI matky a skutečnost, že matka docházela fyzicky do zaměstnání během rodičovské dovolené, byly identifikovány jako prediktory předčasného zavedení příkrmů. Dále z dat vyplynulo, že samoživitelky měly tendenci začínat s příkrmy u svých dětí dříve než ženy v žijící v soužití, stále ale dodržovaly vhodné časové okno pro zavedení příkrmů. Matky, které dodržovaly zásady baby led weaning metody, začínaly častěji (41 %) s příkrmy až po ukončení 6. měsíce věku svých dětí než matky, které se touto metodou neřídily (9,6 %).

Závěr: Vzhledem ke zjištění, že 22 % dotazovaných nezavedlo první příkrmy ve vhodném věkovém období dítěte, je nezbytné, aby zdravotní pracovníci zdůrazňovali benefity kojení a důležitost vhodného načasování zavedení příkrmů. Toto je obzvláště důležité u matek, které s nižší pravděpodobností budou dodržovat zdravotnická doporučení. Výsledky této práce mohou pomoci identifikovat tyto rizikové skupiny matek a dětí, což zajistí cílenější edukaci matek v oblasti zavádění příkrmů.

klíčová slova: zavedení příkrmů, komplementární výživa, faktory, kojenec, dětská výživa